

מטרה

1. מטרת הוראה זו להבהיר את זכויותיהם של עובדי צה"ל שהם בני משפחה שכולה, תוך הבחנה בזכויות המוענקות לאלמן/אלמנה של חלל (לרבות ידועים בציבור), להורה של חלל, לבן או בת של חלל, לאח או אחות של חלל ולבן/בת זוג של חלל שלא היו נשואים /ידועים בציבור.

הגדרות

2. **בהוראה זו –**

א. **"משפחה שכולה"** –

- (1) **לעניין חלל מערכות ישראל** - עפ"י קביעת הוראות משרד הביטחון.
- (2) **לעניין חלל פעולות איבה** – עפ"י קביעת הביטוח הלאומי.
- (3) **"חלל מערכות ישראל"** - לרבות חללי צה"ל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר ועובדי שירות הביטחון.

כללי

3. בני משפחה שכולה (לעניין חלל מערכות ישראל) זכאים לזכויות שונות מתוקף חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) התשי"א – 1950, מהתקנות שתוקנו מכוחו ומחוקים ותקנות נוספים.
4. בני משפחה שכולה (לעניין חלל פעולות איבה) זכאים לזכויות שונות מתוקף חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל – 1970.
5. לקבלת מידע אודות כלל הזכויות של בני משפחה שכולה (לעניין חלל מערכות ישראל) ניתן לפנות למשהב"ט-אגף משפחות, הנצחה ומורשת.
6. לקבלת מידע אודות כלל הזכויות של בני משפחה שכולה (לעניין חלל פעולות איבה) ניתן לפנות לביטוח הלאומי.
7. בנוסף לאמור לעיל, עובדי צה"ל זכאים גם לזכויות מתוקף הסכמים הנוגעים אליהם כפי שיופרטו להלן.

זכויות עובדי צה"ל שהם בני משפחה שכולה

8. **דחיית מועד הפרישה הטבעית :**

- א. לאב, אם, אלמן, אלמנה שכולים שהועסקו כעובדי צה"ל לפחות 6 חודשים רצופים בתכוף לפני הגיעם לגיל פרישה, קיימת להם האפשרות לדחות את גיל הפרישה עד חמש שנים לאחר גיל הפרישה הטבעי.
- ב. סעיף 8.א. לעיל יחול על הורה חורג והורה מאמץ, אולם אם היה לחלל הורה מלידה והורה חורג או מאמץ, שניהם בני מין אחד, לא יראו כהורה של חלל אלא אותו הורה שקצין התגמולים החליט כי זיקתו של החלל לאותו הורה חזקה יותר.
- ג. על מנת לממש זכאות זו על העובד להגיש, באמצעות קצין האזרחים היחידתי, בקשה בכתב לסמכות, שתעבירה למרכז תע"צ - רמ"ד פרישה וסיומי העסקה להמשך טיפול.

שם הוראה : זכויות בני משפחה שכולה	מספר : 60-18	כותב ההוראה : מדור פרישה וסיומי העסקה
עמוד 1 מתוך 4		תאריך עדכון אחרון : 03/08/2025

9. זכאות להיעדרות בתשלום :

- א. עובד צה"ל שהיה בן משפחה שכולה מקרבה ראשונה (אם, אב, סב, סבתא, אלמן, אלמנה, אח, אחות, בן, בת) של חלל מערכות ישראל או של חלל פעולות איבה זכאי ליום תמורה ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולחללי פעולות האיבה וכן ביום הפטירה של החלל (יארצייט). זכאות זו תלויה בהזנת אינדיקציית שכול במערכת הממוכנת.
- ב. עובד צה"ל שהיה בן זוג של חלל מערכות ישראל (גם אם לא היו נשואים/ידועים בציבור) יהיה זכאי לחופשת אבל כמפורט בהוראת מרכז תע"צ 80-25 "חופשת אבל" וכן ליום תמורה פרטנית ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל (בכפוף לחתימה על הצהרה המובאת **בנספח א'**).
- ג. זכאות זו תדווח בהתאם בדוח התעסוקה על-ידי קצין האזרחים היחידתי (באירוע 4735 - סימול "תמורה פרטנית").

10. דרגת פרישה :

- א. עובד צה"ל שהינו אם, אב, אלמן, אלמנה של חלל, הפורש (לפרישה מוקדמת, רפואית או טבעית), זכאי לקבל דרגה אחת מעל הדרגה בה הוא שוהה, כל עוד אינה הדרגה המקסימאלית בסולם הדרגות של הדירוג אליו הוא משתייך, כולל תוספת שהייה.
- ב. למען הסר ספק, עובד המצוי טרם קבלת דרגת פרישה בדרגה אחת מתחת לדרגה המקסימאלית בדירוג, לא יהיה זכאי לדרגת פרישה.
- ג. האמור בפסקה זו יחול גם על עובד שנפטר במהלך השירות, בכל גיל, המזכה את שאיריו בקצבה.

הכרה בבן משפחה שכולה לעניין חלל מערכות ישראל על בסיס דיווח ממושרד הביטחון

11. הכרה בבן משפחה שכולה (לעניין חלל מערכות ישראל) היא בסמכות בלעדית של משרד הביטחון, ומשכך על העובד החובה להמציא כבר בשלב הקליטה שלו אישור כתוב של משרד הביטחון למרכז תע"צ - מדור קליטה על הכרתו כבן למשפחה שכולה. מרכז תע"צ-מדור קליטה יתייק את האישור בתיקו האישי של העובד.
12. ככל שמקרה הפטירה של החלל היה לאחר קליטת העובד, על העובד להמציא את ההכרה שלו כבן משפחה שכולה למרכז תע"צ-מדור פרט ורווחה, וזאת באמצעות קצין האזרחים ביחידתו. הסמכות תתייק את האישור בתיקו האישי של העובד.
13. למען הסר ספק, הזכויות המפורטות לעיל יינתנו אך ורק לאחר המצאת אישור הכרה ממושרד הביטחון, אישור שיוזן למערכת הרשומת הצה"לית על-ידי הגורם הרלוונטי (מרכז תע"צ-מדור קליטה או מרכז תע"צ-מדור פרט ורווחה).

שם הוראה : זכויות בני משפחה שכולה	מספר : 60-18	כותב ההוראה : מדור פרישה וסיומי העסקה
עמוד 2 מתוך 4		תאריך עדכון אחרון : 03/08/2025

הכרה בבן משפחה שכולה לעניין חלל פעולות איבה על בסיס דיווח ביטוח לאומי

14. הנוהל המפורט בסעיפים 11 – 13 לעיל יחול על הכרה בבן משפחה שכולה (לעניין חלל פעולות איבה) בהתאמה, כך שהגורם המאשר הוא ביטוח לאומי.

רמ"ד אחראי לעדכונים ושינויים : רמ"ד פרישה וסיומי העסקה

** הוראה זו מנוסחת בלשון זכר לצורך הנוחות, אך תחולתה היא על עובדי צה"ל ועל עובדות צה"ל כאחד.

שם הוראה : זכויות בני משפחה שכולה	מספר : 60-18	כותב ההוראה : מדור פרישה וסיומי העסקה
עמוד 3 מתוך 4		תאריך עדכון אחרון : 03/08/2025

- בלמ"ס -

בלמ"ס

60-18

זכויות בני משפחה שכולה

נוסח מעודכן לתאריך: 03/08/2025

- שמור לאחר מילוי -

נספח א'

הצהרה לבן/בת זוג של חלל מערכות ישראל שלא הוכרו כנשואים או כידועים בציבור

אני, _____, מ.א. / ת.ז. _____, לאחר שהוזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק באם לא אעשה כן, מצהיר בזה בכתב כי ערב פטירת החלל ששמו _____ ומספרו האישי _____, היינו בני זוג אך לא הוכרנו כנשואים או כידועים בציבור.

אני מצהיר/ה כי כל תוכן תצהירי זה אמת.

חתימה תאריך

אישור ההצהרה ע"י מפקד היחידה

אני, _____, ת.ז. / מ.א. _____, קצין בדרגת סא"ל / אע"ב בתקן תנ"ב ומעלה המשמש כמפקד יחידת _____ מאשר בזה כי ביום _____ הופיע/ה בפניי מר/גב' _____ המוכר לי באופן אישי / שהזדהה/תה בפניי באמצעות ת.ז. _____, ולאחר שהוזהרתי/ה כי עליו/ה לומר את האמת וכי י/תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק באם לא י/תעשה כן, אישר/ה את ההצהרה דלעיל וחתם/ה עליה בפניי.

חתימה תאריך חותמת

* למסמך זה יש לצרף את אישור משהב"ט בהכרה כמשפחה שכולה.

שם הוראה: זכויות בני משפחה שכולה	מספר: 60-18	כותב ההוראה: מדור פרישה וסיומי העסקה
עמוד 4 מתוך 4		תאריך עדכון אחרון: 03/08/2025